

(Фонд стратешке културе, 19.04.2010)

По подацима француског листа «Le Monde», Кинези тапкају пред вратима европске економије. Упоредиви подаци економских показатеља Европе и њених главних снабдевача и конкурената у Азији говоре пак о томе, да су европски политичари преспавали „кинески воз“.

Европски економски показатељи у првом кварталу 2010. године и подаци о стању економија водећих држава Азије сада се разликују тако као да се налазе „у различитим димензијама“: Европа је у дубокој економској кризи, а азијске привреде је криза не само заобишла, него је још и подстакла на раст, немогућ у Старом свету чак ни у најбољим временима. Французима је то тим теже, јер њихова друга по величини привреда у Европи пати од дефицита буџета и рекордне незапослености, а Европа у целини такође је у суморном стању. Али је „важно да кризу и даље поносно игнорише брзо развијајућа Азија“.

Кина, која је у минулој години постала признати светски лидер, који вуче нагоре посустале без државне помоћи западне привреде, ове године ће чак и по најопрезнијим прогнозама успети да осигура раст од 8 до 12 процената. Индија ће, пак, забележити раст од 7,5 процената. И без обзира на давнашње супарништво међу земљама тог региона, тамо се успоставља монетарна унија. Док Европљане мучи сумња поводом питања да ли помагати Грчкој, која се нашла на ивици стечаја, Кина, Кореја, Јапан и земље групе АСЕАН формирали су фонд са 120 милијарди долара ради спречавања кризе ликвидности, уколико се таква опет појави на економском хоризонту. У то да се притом ради о стварању финансијског инструмента, алтернативног Међународном монетарном фонду, који је у значајној мери „у џепу“ САД, већ нико не сумња. То још није општеазијски Монетарни фонд, али је јасно да се земље Азије међусобно договарају о томе да убудуће ескивирају ММФ.

А ако бисмо се удубили у детаље, добили бисмо и сасвим убедљиву слику. „Ко је купио шведски Volvo? – питају“. „Кинески произвођач аутомобила Geely“. Ко је недавно

поделио пето место у рејтингу светских телефонских оператера, преузевши неколико афричких телекомуникационих мрежа?“ „Индијски гигант Bharti“. „Ко сада активно развија делатност у области атомских електрана, поред осталог у земљама Персијског залива?“ „Јужнокорејски концерни, уз велико незадовољство француских индустријских предузећа тог сектора“. Како је недавно констатовао у листу Echos један од водећих француских стручњака за глобализацију Кристоф де Маржери, генерални директор концерна Total, „због неповерења и неразумевања ми Блиски Исток гурамо у загрљај Азије“.

Француски лист, не без зависти, пише и о томе, да нису само азијске економије те које „зраче непоколебљивим оптимизмом“. Бразилски председник Лула, који се спремао већ да напусти своју функцију, успео је да у годинама свог председниковања значајно ојача положај своје земље. Ако је раније она била обескрвљена и понижена од стране Међународног монетарног фонда, данас она може приуштити себи да започне шестогодишњи програм државних инвестиција у висини од 600 милијарди евра. Бразил је данас највећа економија Латинске Америке, која располаже са девизним резервама у висини од 205 милијарди долара. Тражња роба и услуга унутар земље у сталном је порасту, а динамика раста унутрашњег бруто производа ове године може достићи 4,5 процената, што је двоструко више од просечних светских показатеља.

„У исто време Европска унија стоји у месту“ – жали се француски „Le Monde“. Директор ММФ-а Доминик Строс-Кан, који се бави прерасподелом средстава, недавно је придиковао Европљанима: „Европске економије ризикују да се нађу у другом ешалону, а не у првом, напореда са САД и Азијом“. И то не зато што су оне прекомерно задужене, већ зато што оне недовољно пажње посвећују расту и иновацијама. Свет иде напред, а Европа тапка у месту.

Дајте да прецизирамо какав је свет.

Занимљиви подаци о томе ко како живи могу се наћи у извештају Светске асоцијације произвођача луксузних предмета за 2009-2010. годину. Разуме се да је у условима глобалне економске кризе обим продаје луксузних предмета значајно опао. Међутим, у Кини је, на пример, прошле године тај обим повећан на 9,4 милијарде долара, што је достигло – обратите пажњу! – 27 процената укупног светског показатеља. Кина је по луксузу достигла САД и једино је слабија од Јапана у том погледу.

Постоји низ разлога зашто у Кини расте потражња за луксузним предметима. Захваљујући динамичном развоју кинеске економике тамо су се појавили људи који себи могу приуштити да купују скупе ствари. Кинези, који су се обогатили, купују луксузне предмете и ради задовољавања својих престижних потреба, али и зарад исказивања свог укуса и друштвеног статуса.

Истина, при том неки стручњаци сматрају да данашња Кина још није ступила у епоху „култа луксуза“, да у земљи постоје велике разлике између богатих и сиромашних људи, а већина становника једноставно није у могућности да набави елитну робу. Међутим, ситуација се незауостављиво мења и земља која извози робу широке потрошње у све крајеве света, добија огромне дивиденде због тога што држи низак курс јуана, због чега је редовно изложена нападима, поред осталог, и у највећој мери, од стране САД.

Уочи недавне посете председника Кине Ху Ђинтаоа Вашингтону, Пекинг је изјавио да уз одређене услове може размотрити могућност јачања националне валуте. Разуме се, питање курса јуана је обострано заоштрено и у политичком, и у економском погледу. Није случајно што је члан комисије за монетарну политику Централне банке Кине Ли Даокуј недавно саопштио, да Пекинг може прибећи јачању курса јуана у односу на долар САД уколико Вашингтон буде поштовао „најзначајније интересе“ земље. На ту изјаву скреће пажњу Фајненшел тајмс.

Министар финансија САД Тимоти Гајтнер веома критички оцењује садашњу монетарну политику Кине: „Нефлексибилни курс кинеског јуана значајно је отежао вредновање националне валуте за економије у развоју које излазе на светско тржиште, - истакао је он. „Кретање у страну утврђеног тржишног курса неопходно је у циљу глобалног ребалансирања светске привреде“.

Допустићу себи да истакнем, да је ребалансирање потребно управо Гајтнеру и САД са многобројним њиховим доларским сателитима. А не Кини, чија економија незадрживо расте.

Америчке власти су у више наврата и позивале и захтевале од Кине да промени монетарну политику. Пекинг вештачки одржава снижени курс јуана, што суштински смањује вредност кинеских роба, чинећи их доступним и привлачним за потрошаче на светском тржишту.

То нипошто није нова истина – управо се тако и освајају тржишта за пласман роба. А на амерички аргумент да би ревалвација јуана повећала куповну моћ кинеских грађана и позитивно деловала на унутрашњу тражњу, лако се одговара тиме да је, како смо већ изнели у тексту, кинеско унутрашње тржиште, чак и када је реч о луксузној роби, већ оставило иза леђа Сједињене Државе.

Како је агенцији Ројтерс изјавио саветник Централне банке Кине Ли Даокуј, „промена курса може бити извршена у одговарајућем тренутку. Ми треба да одредимо тај тренутак, али једнократна корекција неће донети користи ни Кини, ни САД. То ће зависити од посете председника Хуа Сједињеним Државама. Уколико преговори буду успешни, ми ћемо моћи кориговати курс, полазећи од наше сопствене ситуације“. Једном речју, изјављују Кинези, ако нама то буде од користи, нека буде од неке користи и вама.

<http://rs.fondsk.ru/article.php?id=2943>